

Ársskýrsla Menntaskólans við Hamrahlíð 2022

Apríl 2023

Inngangur

Ársskýrsla skóla er meðal þeirra atriða sem áskilin eru af hálfu ráðuneytis í skólasamningi. Hún er ekki formbundin að öðru leyti en því að svokallaður prófíll sem fylgir henni lýtur sniðmáti sem ráðuneytið leggur til. Skýrslunni, sem er fremur knöpp, er því alls ekki ætlað að vera ítarlegt yfirlit um starfsemi skólans á árinu heldur er hér stiklað á fáeinum atriðum og að nokkru vísað til hinnar árlegu sjálfsmatsskýrslu um frekari upplýsingar. Í skýrslunni er fjallað stuttlega um hvernig skólanum hefur gengið að ná árangursmælikvörðum sem hann hefur sett sér í stefnumiðaðri áætlun ríkisaðila.

Efnisyfirlit

Nemendatölur	4
Námsbrautir	5
Ytri úttekt	5
Listdans	5
Stöðumat í stað stöðuprófa	6
Kennsla, stjórnun og starfsmannahald	6
Umhverfismál.....	6
Fjármál	7
Framkvæmdir í MH	8
Samstarf við innlenda og erlenda aðila	8
Árangursmælikvarðar og markmið úr stefnumiðaðri áætlun ríkisaðila	9
Lokaorð	10
„Prófill“	11

Nemendatölur

Fjöldi nemenda í byrjun vorannar 2022 var um 980. Þar af voru eldri nýnemar sem komu úr öðrum skólum 37. Á haustönn var heildarfjöldinn rúmlega 1000, þar af 220 nýnemar (10. bekkingar) og tæplega 40 eldri nýnemar. Alls voru brautskráðir 214 nemendur á árinu, 136 í maí og 78 í desember. Rúmlega helmingur útskriftarnemenda var á sínu tuttugasta aldursári við útskrift. Alls voru nemendur brautskráðir af 7 námsbrautum. Flestir brautskráðust af opinni braut eða 119 og 39 af náttúrufræðibraut. Stærstur hluti brautskráðra nemenda var úr Reykjavík eða 132, 32 komu úr Kópavogi en færri úr öðrum sveitarfélögum. Þá er til að taka að fáeinir tugir nemenda úr öðrum framhaldsskólum sækja nám í norsku og sænsku í MH eftir að hefðbundnum skóladegi lýkur. Einnig hafa nemendur úr öðrum skólum fengið að stunda nám í japönsku og kínversku við MH þar sem skólinn er sá eini sem býður upp á slíkt nám í dagskóla. Brotthvarf nýnema, samkvæmt skýrslu unninni af mennta- og barnamálaráðuneyti, var rétt tæp 5%. Þegar árið er skoðað í heild kemur í ljós að nemendur þreyttu próf í 95% þeirra eininga sem þeir voru skráðir í við upphaf annar. Afföllin voru því tæp 5% en þar af má ætla að nær helmingur sé vegna þeirra sem hættu alveg. Ítarlegri nemendatölfræði er að finna í [sjálfsmatsskýrslu](#) skólans.

Útskriftarhópur skólans desember 2022

Námsbrautir

Skólinn útskrifar stúdenta af sex brautum: Félagsfræðabraut, málabraut, náttúrufræðibraut, opinni braut, listdansbraut og IB-braut. Fjölnámsbraut er sjöunda brautin þar sem 16 nemendur stunda nám að jafnaði. Nemendur fjölnámsbrautar útskrifast með lokaskírteini um námsferil sinn. IB-brautin er alþjóðleg braut þar sem tæplega 90 nemendur stunda nám. Nám á henni er skipulagt í samræmi við kröfur IB-samtakanna. Allar brautir skólans, að undanskilinni IB-braut, hafa fengið staðfestingu Menntamálastofnunar.

Fulltrúar nýstúdenta halda ávallt ræðu við brautskráningu

Ytri úttekt

Skólinn gekk í gegnum ytri úttekt árið 2022. Gagnaöflun stóð yfir í ágúst og september en í byrjun október komu úttektaraðilar í heimsókn, þ.e. Margrét Friðriksdóttir og Unnar Örn Þorsteinsson. Úttektarteymið tók viðtöl við tæplega 60 nemendur og starfsfólk á þeim tveimur dögum sem heimsóknin stóð yfir. Heildarniðurstöður hafa verið gefnar út og eru aðgengilegar [hér](#). Skólinn getur verið stoltur af niðurstöðunni en m.a. kom fram að:

- Skólinn hefur markað sér skýra stefnu, sýn og gildi sem endurspeglast í starfi hans
- Yfirgripsmikið innra mat og árleg sjálfsmatsskýrsla er gerð
- Skólanámskrá er í sífelldri endurskoðun og birt á heimasíðu skólans
- Yfirgripsmikil þjónusta stendur nemendum til boða
- Grunnþættir náms eru hafðir að leiðarljósi í námskrá
- Í MH geta allir verið þeir sjálfir, fjölbreyttur nemendahópur
- Góð samskipti eru við foreldra/forráðamenn
- Húsnæði er snyrtilegt og aðlaðandi
- Grunnþættir menntunar eru hafðir að leiðarljósi í skólastarfinu: læsi, sjálfbærni, heilbrigði og velferð, sköpun, jafnrétti, lýðræði og mannréttindi
- o.m.fl.

Listdans

Skólinn hefur verið með þjónustusamninga við þrjá listdanskóla: Listdanskóla Íslands, Klassíska listdanskólann og Danslistarskóla JSB. Skólinn ber ábyrgð á skráningu áfanga og einkunna nemenda allra dansskólanna sem stunda nám við flesta framhaldsskóla höfuðborgarsvæðisins. Nemendur sem hafa verið brautskráðir af listdansbraut MH ljúka að jafnaði fleiri einingum til stúdentsprófs en nemendur hefðbundnu stúdentsbrautanna. Að jafnaði stunda 30-40 nemendur nám á listdansbraut skólans.

Stöðumat í stað stöðuprófa

Skólinn hefur boðið nemendum upp á stöðumat í fjölmörgum tungumálum, m.a. spænsku, ensku, dönsku, þýsku, ítölsku, frönsku, hollensku, víetnömsku, persnesku, pólsku, o.fl. Vandasamt er að finna matsmann/kennara í sumum þessara tungumála en nokkur vinna hefur fallið á starfsfólk skólans vegna þessa. Nemendur eru ánægðir með þessa þjónustu og hefur skipulag stöðumats verið í höndum námstjóra erlendra tungumála. Nokkuð hefur borið á því að aðrir skólar óski eftir að þeirra nemendur gangist undir stöðumat í greinum sem aðeins eru kenndar við MH. Hafa kennarar skólans verið viljugir að leysa slík mál en einnig hefur MH vísað eigin nemendum á stöðupróf í öðrum skólum, t.d. í pólsku. Árleg stöðupróf í norsku og sænsku eru haldin í MH og sækja þau jafnan nemendur af landinu öllu.

Kennsla, stjórnun og starfsmannahald

Alls önnuðust 85 starfsmenn kennslu árið 2022 í rúmlega 75 stöðugildum. Vikulegur kennslustundafjöldi í dagskóla var að jafnaði 1500-1600 talsins. Kennslustundirnar eru ætíð færri á vorönn þegar færri nemendur stunda nám við skólann en á haustönn. Yfirstjórn skólans mynda rektor, konrektor og áfangastjóri ásamt fjármálastjóra. Námsgreinar og tilheyrandi kennarar skiptast í þrjár deildir: Deild erlendra tungumála, deild samfélagsfræða (félagsgreinar, íslenska og saga) og deild náttúrufræða (raungreinar, íþróttir og stærðfræði). Forsvarsmenn þessara deilda kallast námstjórar og eru þeir í 50% starfi við stjórnun. Aðrir millistjórnendur (í hlutastörfum sem slíkir) á kennslusviði eru IB-stallari og deildarstjóri fjölnámsbrautar (sérnámsbrautar). Tveir starfsmenn annast almenna afgreiðslu á skrifstofu og bókhaldsstörf í samtals 1½ stöðugildi. Náms- og starfsráðgjafar eru þrír í samtals 2,8 stöðugildum, sálfræðingur er í 0,8 stöðugildi og bókasafns- og upplýsingafræðingar eru tveir í 1,8 stöðugildi. Í námsveri skólans starfa þrír kennarar í u.þ.b. tveimur stöðugildum. Skjalastjóri er í 0,5 stöðugildi og persónuverndarfulltrúi í 0,2 stöðugildi. Þrír starfsmenn annast umsjón húsnæðis, tölvu- og tæknimála og matráður sér um mötuneyti starfsfólks ásamt aðstoðarmatráði. Fjórir vinna við ræstingar í u.þ.b. 3 stöðugildum en auk þess sér fyrirtækið iClean um ræstingu á kennslustofum og almennum rýmum skólans.

Stjórnendur ásamt tveimur kennurum sem létu af störfum í desember 2022

Umhverfismál

MH hefur sett sér umhverfis- og loftslagsstefnu sem og markmið og aðgerðaáætlun í loftslagsmálum. Yfirmarkmið stefnunnar er að fram til ársins 2030 muni skólinn draga úr losun gróðurhúsalofttegunda um 40% miðað við árið 2019. Aðgerðaáætlunin nær yfir átta flokka. Þeir eru: Orkunotkun, úrgangur, samgöngur, umhverfisfræðsla, innkaup og efnanotkun, Græn skref, Skólar á grænni grein og kolefnisjöfnun. Skólinn vinnur eftir þessari áætlun og skuldbindur sig til að endurskoða hana árlega.

Markmið og aðgerðir í loftslagsmálum eru margs konar. Til dæmis á að draga úr orkunotkun, minnka úrgang og auka endurvinnslu og endurnýtingu. Mælingar þessara atriða eru skráðar í grænt bókhald sem skilað er árlega til Umhverfisstofnunar. Grænt bókhald vegna ársins 2022 sýnir að skólinn hefur náð árangri á þessu sviði, úrgangur hefur minnkað og endurvinnsluhlutfall hans hækkað. Skólinn hefur framfylgt loftslagsstefnu sinni og kolefnisjafnað alla losun gróðurhúsalofttegunda sem kom til vegna starfseminnar, vegna áranna 2021 og 2022.

Skólinn leggur áherslu á að hvetja til umhverfisvænna samgangna. Starfsfólki stendur til boða að gera samgöngusamning við skólann og nemendur geta tekið áfanga í íþróttum sem heitir hjólum í skólann.

Sérstök umhverfisnefnd er starfandi þar sem bæði starfsfólk og nemendur eiga fulltrúa. Nefndin vinnur m.a. að Grænfánaverkefninu Skólar á grænni grein en umhverfisfræðslu hefur meðal annars verið miðlað gegnum það. Árangur þess starfs hefur nú verið staðfestur af Landvernd tvisvar sinnum, síðast í lok árs 2021. Stefnt er að því að halda þessu góða starfi áfram og að skólinn verði Grænfánaskóli til framtíðar.

Skólinn hóf þátttöku í verkefninu Græn skref ríkisstofnana í lok árs 2020 en Umhverfisstofnun stýrir því. Skipaður var vinnuhópur starfsfólks sem heldur utan um verkefnið innanhúss. Fyrir árslok 2021 var skólinn kominn með viðurkenningu á þremur skrefum og fjórða skrefið náðist í nóvember 2022. Unnið er að fimmta og síðasta skrefinu og stefnt að því að ljúka því fyrir árslok 2023.

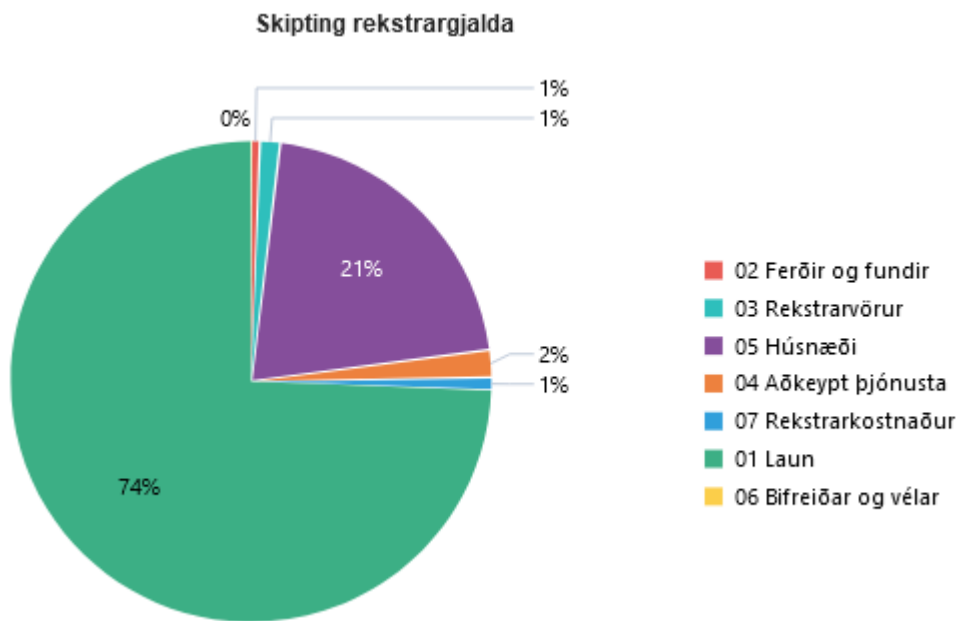
Fjármál

Fjárhagsstaða skólans versnaði á árinu 2022 en var innan ramma fjárheimilda.

Á árinu 2022 voru heildarútgjöld skólans um 1.720,8 millj. kr. sem var um 61,6 millj. kr. meira en nam fjárveitingum og tekjum. Því versnaði rekstrarstaða skólans á árinu sem nemur þeirri fjárhæð og er hrein eign skólans í árslok 32,7 millj. kr.

Fjárveitingar og tekjur lækkuðu um 20 millj. kr. á milli ára. Fjárveiting til skólans hefur lækkað mikið á sl. árum en hún ræðst m.a. af færri ársnemendum. Gjöld hækkuðu um 70 millj. kr. þ.a. laun um 47 millj. kr. og húsaleiga um 15 millj. kr.

Fjárveitingar og tekjur	- 1.659.137.109
Gjöld	1.720.773.371
Mismunur	61.636.262

Fjárfestingar á árinu 2022 námu samtals 21,6 millj. kr. Helstu fjárfestingar voru endurnýjun á húsgögnum í kennslustofum um 6 millj. kr., önnur húsgögn um 3,5 millj. kr. og endurnýjun á fartölvum 6,5 millj. kr. Það er ljóst að gæta þarf aðhalds í rekstri og hagræða í samræmi við færri ársnemendur.

Framkvæmdir í MH

Skólinn skilar framkvæmdaáætlun til Ríkiseigna á hverju ári. Í samvinnu við Ríkiseignir og arkitekta hússins er búið að gera framkvæmdaáætlun til fimm ára. Eftir miklar framkvæmdir undanfarin hægðist á öllum framkvæmdum og var mest unnið að almennu viðhaldi innanhúss, t.d. málun og smærri breytingum. Salerni starfsfólks við kennarastofu voru endurnýjuð og eru kynlaus. Á næstu árum eru frekari framkvæmdir fyrirhugaðar til að bæta aðstöðu nemenda og starfsfólks og fegra umhverfi skólans. Efst á forgangslistanum er að fá mötuneyti þar sem Sómalía er staðsett og geta boðið upp á heitan mat í hádeginu fyrir nemendur.

Samstarf við innlenda og erlenda aðila

Skólinn er í samstarfi við International Baccalaureate samtökin um nám til alþjóðlegs stúdentsprófs sem kennt er á ensku. Samstarfið felur m.a. í sér skuldbindingu stjórnenda og kennara að sækja námskeið sem IB-samtökin bjóða upp á.

Sem fyrr hefur skólinn samvinnu við Listdansskóla Íslands, Danslistarskóla JSB og Klassíska listdansskólann vegna listdansnáms. Nemendur á listdansbraut taka alla áfanga sem tengjast námi í dansi í viðkomandi dansskóla. Skólarnir þrír eru með þjónustusamning við mennta- og barnamálaráðuneytið um að sjá um danskennsluna fyrir MH.

Skólinn hefur einnig gert samstarfssamning við Menntaskóla í tónlist (MÍT) þar sem nemendur hans taka bóklegan hluta námsins í MH. Á haustönn 2022 voru tæplega 40 nemendur sem stunduðu nám í MÍT og MH.

Skólinn er þátttakandi í tveimur ERASMUS-verkefnum næstu tvö árin og eru það kennarar mismunandi faggreina sem stýra verkefnum.

Skólinn er í samstarfi við nokkra aðila í tengslum við tungumálakennslu. Samstarf við Kofúsíusarstofnunina Norðurljós við Háskóla Íslands um kínverskukennslu hefur staðið frá árinu 2011 og hefur verið farsælt. Það felur í sér að stofnunin leggur skólanum til kínverskukennara gegn endurgjaldi sem fer eftir nemendafjölda. Samstarfið gerir MH kleift að halda úti kínverskukennslu þótt um fáa nemendur sé að ræða. Ítölsk stjórnvöld hafa um árabíl styrkt ítölskukennslu við skólann en skólinn er sá eini sem kennir tungumálið í dagskóla.

Enn fremur er samvinna við nokkra grunnskóla um að nemendur þeirra taki byrjunaráfanga í MH sem valgrein í 10. bekk, einkum í stærðfræði, íslensku og ensku. Grunnskólarnir sjá alfarið um kennsluna og nemendurnir taka próf í viðkomandi áfanga í MH á prófatíma í maí.

Grænfánaverkefnið, eins og áður hefur komið fram, er sem fyrr unnið í samstarfi við Landvernd og Græn skref í samstarfi við Umhverfisstofnun.

Í áratugi hefur skólinn verið í samstarfi við Menntavísindasvið HÍ um móttöku og þjálfun kennaranema. Að jafnaði eru 10-15 kennaranemar í húsi sem fá þjálfun og menntun í mismunandi faggreinum.

Á [heimasíðu skólans](#) eru nánari upplýsingar um yfirstandandi verkefni.

Árangursmælikvarðar og markmið úr stefnumiðaðri áætlun ríkisaðila

Skólinn hefur sett sér metnaðarfull markmið og árangursmælikvarða sem tengjast ólíkum þáttum starfseminnar. Tekist hefur að uppfylla sum markmiðin að fullu, sum að hluta, en hægar gengur með önnur.

Að hækka hlutfall þeirra sem ljúka stúdentsprófi frá MH á þremur árum

Eitt af meginmarkmiðum skólans er að fleiri nemendur ljúki stúdentsprófi á sex önnum (þremur árum) og að einingum sem nemendur ljúka á ári fjölgi. Á árinu 2022 luku um 62% nemenda náminu á þremur árum og nemendur skólans luku að jafnaði um 55 einingum á ári. Þess ber að geta að nokkuð stór hópur stundar hlutanám (t.d. í norsku, sænsku og nemendur frá Menntaskóla í tónlist) og hefur það áhrif á meðaltal lokinna eininga. Fjölmarginir nemendur eru lítt uppteknir af því að ljúka náminu á þremur árum, leggja áherslu á að fá góðan undirbúning fyrir nám á háskólastigi og taka því umframeiningar.

Lögð er sérstök áhersla á að hækka nýtingarhlutfall, þ.e. fjölga nemendum sem gangast undir lokapróf í áföngum og útskrifast þar af leiðandi á réttum tíma. Síðustu misseri hefur þetta hlutfall haldist stöðugt í kringum 95%.

Til að styðja betur við nám nemenda þá þurfa nemendur sem hyggja á úrsögn úr áfanga að fá ráðgjöf hjá náms- og starfsráðgjöfum, námstjórum eða áfangastjóra. Þetta úrræði hefur gefið góða raun og haft jákvæð áhrif á nám nemenda.

Nánari tölfræðiupplýsingar er að finna í [sjálfsmatskýrslu MH](#).

Að auka starfsánægju og skilvirkni í rekstri

Skólinn hefur lagt metnað í að auka starfsánægju og skilvirkni í rekstri. Síðastliðið ár varð skólinn nr. 4/50 í könnuninni Stofnun ársins í flokki stærri stofnana ríkisins. Skólinn hefur verið Fyrirmyndarstofnun sl. þrjú ár. Starfsmannasamtöl eru í reglulegu ferli. Starfsfólki hefur verið boðinn samgöngustyrkur til að hvetja til vistvæna samgangna og heilbrigðs lífneris. Einnig er boðið upp á líkamsræktarstyrk fyrir starfsfólk. Alls nýttu rúmlega 20 starfsmenn sér samgöngustyrk og rúmlega 40 sóttu um líkamsræktarstyrk. Markviss upplýsingagjöf er í föstu ferli með vikupistlum rektors til starfsmanna og hefur þeim verið vel tekið. Auk þess er rafrænt fréttabréf sent á aðstandendur nemenda tvisvar sinnum á haust- og vorönn og hefur því verið afar vel tekið. Fréttabréfin eru aðgengileg á heimasíðu skólans á íslensku og ensku.

Undirbúningur undir jafnlaunavottun hófst fyrir alvöru vorið 2019. Stýrihópur um jafnlaunakerfi vann að skipulagi kerfisins og innleiðingu en hópin skipa rektor, konrektor, fjármálastjóri og skjalastjóri. Skólinn fékk jafnlaunavottun í júní 2020 og hefur síðan þá farið tvisvar sinnum í úttekt þar sem niðurstaðan hefur verið afar jákvæð og lítill launamunur mælst á milli kynja. Næsta úttekt er fyrirhuguð á vorönn 2023.

Eitt af markmiðum skólans er betri nýting fjármuna. Skólinn leggur metnað í að leita tilboða um kaup á búnaði frá fyrirtækjum sem eru með rammisamning við ríkið. Einnig er haft reglulegt eftirlit með fjárhagsstöðu með mánaðarlegum fundum stjórnenda og fjármálastjóra.

Lokaorð

Skólalíf árið 2022 einkenndist af fjölbreyttum áskorunum þar sem reyndi á ólíka hæfni, þekkingu og leikni. Það var gleðiefni að skólalíf var með öllu sambærilegt því sem tíðkaðist fyrir tíma COVID og félagslíf nemenda og skólalífið blómstraði með virkri þátttöku nemenda. Nemendur skólans eru duglegir að tjá sig um málefni líðandi stundar eins og góðum MH-ingum sæmir. Ég fullyrði að framtíðin er björt fyrir nemendur og starfsfólk.

MH, 21. apríl 2023
Steinn Jóhannsson
rektor

„Prófill“

Stærð skóla, fjöldi nemenda og starfsmanna: MH er skóli með tæplega 1000 nemendur og liðlega 100 starfsmenn í 10.000 fermetra húsnæði. Áætlaðir ársnemendur samkvæmt fjárlögum 2022 voru 986.

Námsframboð: Skólinn starfar eftir áfangakerfi. Starfræktar eru eftirfarandi brautir við skólann skv. aðalnámskrá framhaldsskóla: Félagsfræðabraut, málabraut, náttúrufræðibraut, opin braut og listdansbraut til stúdentsprófs. Samkvæmt sérstakri námskrá International Baccalaureate Organization og heimild menntamálaráðherra frá 1997: IB-námsbraut, þ.e. nám til samræmds alþjóðlegs stúdentsprófs. Þá er fjölnámsbraut (sérnámsbraut) við skólann með vísan framhaldsskólalaga og laga um málefni fatlaðra.

Framkvæmd markmiða: Markmiðin sem fram koma í viðauka við skólasamning hafa sum náðst að fullu en önnur voru áfram í farvegi. Skólinn hefur verið rekinn innan fjárheimilda. Að öðru leyti má vísa til tímabundinna (deili)markmiða og framgangs þeirra í sjálfsmatsskýrslu ársins.

Umbótaþættir eftir sjálfsmat: Í [sjálfsmatsskýrslu](#) eru sett markmið fyrir ýmsa þætti skólstarfsins. Unnið var að fjölbreyttum umbótamarkmiðum. Á árinu var m.a. lögð áhersla á skjalamál, jafnlaunavottun, endurnýjun tölvu- og húsbúnaðar og umhverfismál. Auk þess var ákveðið að auka þjónustu við nemendur með því að hækka starfshlutfall í náms- og starfsráðgjöf og bjóða upp á stoðtíma í raungreinum.

Úttektir: Skólinn fékk niðurstöður ytri úttektar í hendurnar síðla árs 2022 en matið fór fram í október. Niðurstaðan reyndist jákvæð og athugasemdir minniháttar. [Skýrsla úttektaraðila](#) er aðgengileg á heimasíðu Menntamálastofnunar. Auk þess fór skólinn í gegnum sjálfsmat á IB-náminu 2022-2023 en IB-samtökin sáu um matið sem verður gefið út í apríl 2023.

Afkoma, rekstrarstaða: Heildarútgjöld árið 2022 voru 1720 millj. kr. sem var meira en áætlanir gerðu ráð fyrir.

Brottfall: Brotthvarf nýnema var undir 5% sem er í samræmi við stefnu skólans.

Stjórnun: Auk rektors, Steins Jóhannssonar, er konrektor Helga Jóhannsdóttir, áfangastjóri Guðlaugur Pálmi Magnússon, fjármálastjóri Signý Marta Böðvarsdóttir, þrír námstjórar, deildarstjóri IB-náms og deildarstjóri fjölnámsbrautar.

Samvinna við aðra:

Samvinna við IB-samtökin vegna alþjóðlegs stúdentsprófs sem MH býður upp á. Listdansskóli Íslands, Danslistarskóli JSB og Klassíski listdansskólinn eru samstarfsskólar um listdanskennslu. Konfúsíusarstofnunin Norðurljós við HÍ er í samstarfi vegna kínverskukennslu. Samvinna við grunnskóla er vegna framhaldsskólaáfangar grunnskólanema. Við Menntaskóla í tónlist er samstarf varðandi bóklega áfanga nemenda á stúdentsbrautum. Skólinn er í samstarfi við Menntavísindasvið HÍ um móttöku og þjálfun kennaranema. Samstarf við Landvernd er vegna Grænfánaverkefnis og Umhverfisstofnunar um Græn skref ríkisstofnana.

Sérstakar áherslur/sérsvið skólans: Undirbúningur fyrir háskólanám, ríkulegt og fjölbreytt val nemenda, umsjón með norsku- og sænskukennslu á framhaldsskólastigi, alþjóðleg námsbraut, kjarnaskóli í listdansi, skólakór Menntaskólans við Hamrahlíð.